

ФОРМУВАННЯ В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІНТЕРЕСУ ДО МУЗИЧНО-РИТМІЧНИХ РУХІВ

Постановка проблеми. В умовах реформування системи освіти і виховання школярів велике значення набувають питання створення передумов для різнобічного розвитку і саморозвитку особистості, індивідуалізації та диференціації навчання, переходу на особистісно орієнтовані педагогічні технології гуманізації та гуманітаризації освіти. В висвітленні цих питань великого значення набуває варіативність освітньої системи, її спрямованість на визначення різних шляхів реалізації єдиних цілей.

Проблема естетичного виховання учнів їх світогляду інтересів, смаків, переконань, почуттів, хвилюють усіх, хто не байдужий до їхньої майбутньої долі - саме вони визначатимуть обличчя суспільства у XXI столітті [2].

Велика роль в системі естетичного виховання належить мистецтву, зокрема, одному з його найпопулярніших видів - музиці. Ще з античних часів музика визнавалася одним з найважливіших виховних чинників. Вона здатна впливати на все бічний розвиток дитини; спонукати до естетичних переживань, вести до активного мислення. Школа повинна розвивати у дітей почуття прекрасного, формувати високі естетичні смаки, вчити їх розуміти і цінувати твори мистецтва, пам'ятки історії, архітектури, красу і багатство рідної природи. Вирішенню цих завдань певною мірою сприяє вивчення процесів становлення образного строю, їх виразових засобів музики, механізмів її впливу на почуття, думки. Зокрема виразові можливості ритму настільки багатогранні і своєрідні, що їх спеціальне дослідження складає необхідну умову успішної розробки сучасної проблематики музичного виховання.

Сприйняти виразність музичного ритму допомагають ритмічні рухи, які створюють певний резонанс - переживання ритму, вираження, стремління розвивати його. Вони допомагають розвитку музикальності та почуття ритму у молодших школярів.

Мета статті – розкрити використання засобів музично-ритмічних рухів у процесі естетичного виховання школярів молодших класів як компонента їх фізичного і духовного розвитку.

Виклад основного матеріалу. Ритмічне виховання - важлива частина музичного виховання, так само, як і ритм - важливий засіб музичної виразності. Ритміка - вид музичної діяльності, якій належить значне місце в шкільній педагогіці. Шляхи її розвитку складні й суперечливі. Один із них - застосування дитячого народного фольклору (ігри, лічилки, хороводи) і фольклору дорослих, пристосованого до дитячого побуту. Застосування різних хороводів, ігор під спів пов'язане з прагненням дорослих порадувати й розважити дитину, показати їй життя в різних рухах і побудовах, особливо відобразити трудові процеси, побутові

традиції, казковий світ. Побудова ігор, елементи танців такі, що потребують від виконавців спритності й краси рухів, їхнього злиття з мелодією і текстом хороводних пісень.

Метро-ритмічне відчуття є одним з компонентів музично-слухових здібностей. Виражається воно в здібності відповідно до характеру музики активно і емоційно відгукуватись на чергування звуків різної висоти [1].

Ще з давніх часів ритми служили основою для виконання ритуальних танців. В них люди виражали певний настрій, створювали образ або інсценізували певні події.

Систему музичного виховання за допомогою ритмічних рухів, тобто виховання чуття ритму через рух, органічно пов'язаний з музикою, одним з перших розробив на початку ХХ століття швейцарський музикант і педагог Еміль Жан-Жак Далькроз [1, с.114].

Він висунув ідею використання руху як засобу формування у дітей музикальності. Універсального значення він надає ритму, вкладаючи його в основу виховання. Ж. Далькроз вважає, що чуття ритму розвивається в усіх дітей шляхом виховання ритмічних вправ. Використовуючи спеціально підібрані вправи, в дітей розвивається ритмічність, пластична виразність.

Правильна теоретична передумова покладена в основу всіх розроблених ним ритмічних вправ. Те, що він пов'язав музично-ритмічні переживання із м'язовим відчуттям дало підставу побудувати йому систему виховання на правильній основі. Добре розуміючи позитивні сторони важливих ідей Жана Далькроза (Швейцарія), В. Мішурцева (Чехія), К. Форрай (Угорщина), А. Атанасова (Болгарія) та багато інших музичних діячів продовжують їх удосконалення.

Музичний розвиток дитини повинен починатися дуже рано. Видатний музикант-педагог Генріх Нейгауз зауважував: - «Перш ніж почати вчитися грі на будь-якому інструменті, учень незалежно від того, чи це дитина підліток чи дорослий, повинен уже духовно володіти музикою, так би мовити зберігати в своїй голові і носити в своїй душі та чути своїм слухом. Весь секрет таланту генія в тому, що в його мозку живе повним життям музика раніше ніж він вперше торкнеться клавіша, або проведе смичком по струні. Ось чому немовлям Моцарт «зразу» заграє на фортепіано і скрипці» [2, с. 19].

Музичні заняття повинні приносити дитині насолоду, радість від сприймання музичного звучання. Навчившись, радіти звукам відгукуватись на пісню і розуміти її характер, дитина самостійно почне переборювати труднощі і намагатиметься досягнути бажаного результату.

Працюючи з молодшими школярами вчитель музики повинен пам'ятати, що неоднакові музичні здібності, різний музичний слух, чуття ритму відповідні фізичні дані. Часто зустрічаються діти з фізичними вадами (кривизна ніг, надмірна їх товщина, надто коротка шия, сутулість тощо). Деякі рухи вони роблять незграбно, часом викликають посмішку у своїх товаришів, такі діти часто комплексують, Щоб цього уникнути, вчитель на початкових етапах

розвитку у молодших школярів музично-ритмічних рухів повинен застосовувати як найпростіші рухи, акцентуючи увагу на ритмічне їх виконання та емоційне відтворення.

Висновки. Музичні ритмічні ігри - найбільш цікаві епізоди уроку, або інших заняттях у позакласний час дозвілленої діяльності. Разом з тим ігри розширюють кругозір школярів, дозволяють їм неординарно мислити та формувати думки та особисті вчинки. Самі того не розуміючи діти отримують багато вражень про музику, знайомляться з її основними елементами і починають реагувати на різноманітні відчуття. Дорослим залишається лише вести ігри в потрібному напрямку, намагаючись зробити так, щоб діти глибоко відчували суть самої музики. Музичних ігор велика кількість, це і рухи і танець під музику, ілюстрування музики, імпровізацію: пісня-гра, пісня-танець. Музична гра та музично-ритмічні рухи – це невичерпне джерело фантазії і винахідливості сучасного педагога.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вивчення музики в 1 - 4 класах. Навч. – метод, посібник для вчителя, - Х.: Скорпіон, 2003. – 144с
2. Ростовський О.Я. Методика викладання музики у початкових класах К., 1997. або: Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001.

*Михайлюк Ольга
Науковий керівник – доц. Євгенєва Марія*

РОЛЬ АНСАМБЛЮ «РИНДЗІВОЧКА» У ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ БАНДУРНОГО ВИКОНАВСТВА

Постановка проблеми. Бандура – народний музичний інструмент, який став символом національної ідентичності українців. На струнах бандури звучить пісня, що споконвіків надихала на боротьбу за національне визволення представників різних поколінь.

Бандура як національний інструмент є одним із найважливіших чинників у вихованні сучасного покоління. Про силу такого виховання писав В. Сухомлинський: «Мелодія і слово рідної пісні – це могутня виховна сила, яка розкриває перед дитиною народні ідеали і сподівання» [1].

Необхідність ширше дослідити роль ансамблю «Риндзівочка» у популяризації бандурного виконавства обумовлює актуальність обраної теми.

Мета – виявити певні закономірності ролі ансамблю в поширенні й популяризації бандурного виконавства.

Із зазначеної мети постають наступні завдання: охарактеризувати основні види художньо-творчої діяльності ансамблю бандуристів «Риндзівочка»; дослідити специфіку репертуару колективу; висвітлити та узагальнити творчий доробок ансамблю «Риндзівочка».

Виклад основного матеріалу. Сьогодні одним з ключових питань у відродженні нашої країни є духовне виховання підрастаючого покоління на традиціях національної музичної культури. Популяризація гри на українських народних музичних інструментах, залучення